

Безкрайни елементи и хомогенни координати в пространството

12.05.23
геом

Точките, правите и равнините ще нар. крайни - $\mathbb{E}_3$

def. Нека a е ~~проста~~ ^{права} в пространството
множеството $U_a = \{a_i: a_i \parallel a \text{ и } a_i \text{ се нарича безкрайна точка на } a\}$
 $a \parallel b \Leftrightarrow U_a = U_b$

def. Нека α е равнина. Множеството $U_\alpha = \{\alpha_i: \alpha_i \parallel \alpha \text{ и } \alpha_i \text{ се нарича безкрайна права на } \alpha\}$
 $\alpha \parallel \beta \Leftrightarrow U_\alpha = U_\beta$

Нека $\alpha \nparallel \beta \Leftrightarrow U_\alpha \equiv U_\beta$ Нека правата $a = \alpha \cap \beta \Rightarrow U_a = U_\alpha \cap U_\beta$
две безкрайни прави винаги се пресичат

Множеството от всички безкрайни точки и множеството от всички безкрайни прави образува безкрайната равнина на пространството
 $\mathbb{E}_3^* = \mathbb{E}_3 \cup \Omega$

Хомогенни координати в пространството

Нека $K O\vec{e}_1, \vec{e}_2, \vec{e}_3$ е афинна координатна система

крайните точки $M(x, y, z)$ - нехомогенни координати

$M(x, y, z, +)$ - хомогенни координати

$$X = \frac{x}{+} \quad Y = \frac{y}{+} \quad Z = \frac{z}{+}$$

$$\begin{bmatrix} M(2, 3, 4, 1) \\ M(2t, 3t, 4t, t) \end{bmatrix} \quad \text{пример}$$

Хомогенни координати на безкрайните точки

Нека g е права (крайна) и $\vec{r}(r_1, r_2, r_3) \parallel g$
 $\vec{x} = \vec{r}$

по дефиниция безкрайната точка U_g на g има коорд. $(r_1, r_2, r_3, 0)$

$$Q(q_1, q_2, q_3, q_4) = \begin{cases} \text{ако } q_4 \neq 0 \text{ е крайна и } Q(\frac{q_1}{q_4}, \frac{q_2}{q_4}, \frac{q_3}{q_4}) \\ \text{нехомогенни коорд.} \end{cases}$$

$$\begin{cases} \text{ако } q_4 = 0 \Rightarrow Q(q_1, q_2, q_3, 0) \text{ е безкрайна точка и} \\ Q \in g \Leftrightarrow \vec{q}(q_1, q_2, q_3) \parallel g \end{cases}$$

Равнина и права в хомогенни координати в пространството

Нека $K O\vec{e}_1, \vec{e}_2, \vec{e}_3$ е афинна

Общо уравнение на ~~права~~ равнина в нехом. коорд е:

$$\alpha: ax + by + cz + d = 0, \quad X = \frac{x}{+}, Y = \frac{y}{+}, Z = \frac{z}{+}, + \neq 0$$

①

$$\alpha: ax+by+cz+d=0$$

$$\alpha [a, b, c, d]$$

уравнение на равнина в хомог. коорг.

Уравнение на права в хомогенни координати

$$g: \begin{cases} a_1x+b_1y+c_1z+d_1t=0 \\ a_2x+b_2y+c_2z+d_2t=0 \end{cases}$$

Уравнение на безкрайната равнина Ω е:

$$\Omega: t=0 \quad 0x+0y+0z+1t=0 \quad \Omega [0, 0, 0, 1]$$

Пример до се намери уравнение на безкрайната права u_α на равнината α : $3x-y+5z+3t=0$

$$u_\alpha = \Omega \cap \alpha \quad \left. \begin{array}{l} 3x-y+5z+3t=0 \\ t=0 \end{array} \right\} \text{уравн. на } u_\alpha$$

Уравнение на равнина през 3т.

Нека $A_1(x_1, y_1, z_1, t_1)$ неколинеарни точки

$$A_2(x_2, y_2, z_2, t_2)$$

$$A_3(x_3, y_3, z_3, t_3)$$

$$\alpha \ni A_1 A_2 A_3: \alpha: \begin{vmatrix} x & y & z & t \\ x_1 & y_1 & z_1 & t_1 \\ x_2 & y_2 & z_2 & t_2 \\ x_3 & y_3 & z_3 & t_3 \end{vmatrix} = 0$$

Параметрично уравнение на α в хомогенни координати

$\forall t. M(x, y, z, t) \in \alpha$ опр. от $A_1 A_2 A_3$

$$\exists \lambda, \mu, \nu: M = \lambda A_1 + \mu A_2 + \nu A_3$$

пример: $A_1(0, 1, 1, 0), A_2(1, 2, 0, 0), A_3(1, 0, 0, 1) \in \alpha$

$$\alpha: \begin{cases} x = \lambda x_1 + \mu x_2 + \nu x_3 \\ y = \lambda y_1 + \mu y_2 + \nu y_3 \\ z = \lambda z_1 + \mu z_2 + \nu z_3 \\ t = \lambda t_1 + \mu t_2 + \nu t_3 \end{cases}$$

$$\alpha: \begin{vmatrix} x & y & z & t \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 2 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = 0$$

Параметрично уравнение на права в хомогенни координати

Нека $\tau. A_i(x_i, y_i, z_i, t_i) \in g$ за $i=1,2 \Rightarrow \forall i. M(x, y, z, t) \in g \Rightarrow \exists \lambda, \mu$
 $(\lambda, \mu) \neq (0,0): M = \lambda A_1 + \mu A_2$

$$g = A_1 A_2: \begin{cases} x = \lambda x_1 + \mu x_2 \\ y = \lambda y_1 + \mu y_2 \\ z = \lambda z_1 + \mu z_2 \\ t = \lambda t_1 + \mu t_2 \end{cases}$$

Доказателство на формулите за уравнение на равнина през 3т. с дет.
 в параметричен вид

Нека равнината $\alpha: A_i(x_i, y_i, z_i, t_i) \in \alpha \quad i=1,2,3$

$$\alpha \equiv \begin{cases} ax + by + cz + dt = 0 \\ ax_1 + by_1 + cz_1 + dt_1 = 0 \\ ax_2 + by_2 + cz_2 + dt_2 = 0 \\ ax_3 + by_3 + cz_3 + dt_3 = 0 \end{cases} \leftarrow \text{хомогенна система линейни уравнения}$$

с неизвестни $(a, b, c, d) \neq (0, 0, 0, 0)$

ет $AA^T: \begin{vmatrix} x & y & z & t \\ x_1 & y_1 & z_1 & t_1 \\ x_2 & y_2 & z_2 & t_2 \\ x_3 & y_3 & z_3 & t_3 \end{vmatrix} = 0$

Линейни трансформации в $\mathbb{E}_3^* = \mathbb{E}_3 \cup \Omega$

Деф: Нека C е 4×4 матрица с $\det C \neq 0$

C задава лн. трансф. $\varphi: \mathbb{E}_3^* \rightarrow \mathbb{E}_3^*$:

$$\varphi: \tau. M(x, y, z, t) \rightarrow M^*(x^*, y^*, z^*, t^*): \quad \varphi: C \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \\ t \end{pmatrix} = S \begin{pmatrix} x^* \\ y^* \\ z^* \\ t^* \end{pmatrix}, S \neq 0$$

при $\det C \neq 0 \quad \varphi: \text{равнината } \alpha[a, b, c, d] \rightarrow \alpha^*[a^*, b^*, c^*, d^*]$

$$\varphi.(a \ b \ c \ d) C^{-1} = \sigma(a^* \ b^* \ c^* \ d^*)$$

Твърдение: Равнина α и $\forall \tau. M \in \alpha \Rightarrow \varphi(M) \in \varphi(\alpha)$ при $\det C \neq 0$

Доказ: Нека $C \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \\ t \end{pmatrix} = \rho \begin{pmatrix} x^* \\ y^* \\ z^* \\ t^* \end{pmatrix}, (a \ b \ c \ d) C^{-1} = \sigma(a^* \ b^* \ c^* \ d^*)$

$\alpha \quad \parallel$

$M \quad \varphi(M)$

$$(a \ b \ c \ d) \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \\ t \end{pmatrix} = 0 \Rightarrow (a \ b \ c \ d) E \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \\ t \end{pmatrix} = 0$$

$$\rho \sigma(a^* \ b^* \ c^* \ d^*) \begin{pmatrix} x^* \\ y^* \\ z^* \\ t^* \end{pmatrix} = 0$$